

Sygn. akt **XXIII Ga 858/13**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bernard Litwiniec
Sędziowie:	SO Andrzej Sobieszczański
Protokolant:	SO Andrzej Kubica (spr.) Aneta Kowalczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Sp. z o.o. w K.**

przeciwko **R. C.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego (...) w Warszawie

z dnia 4 października 2012 r., sygn. akt XV GC 1813/11

orzeka:

I oddala apelację;

II zasądza od (...) Sp. z o.o. w K. na rzecz R. C. kwotę 1800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt XXIII Ga 858/13

UZASADNIENIE

Powódka (...) sp. z o.o. K. pozwem z 13 sierpnia 2011r. wniosła o zasądzenie od pozwanego R. C. kwoty 58.120,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot wskazanych w nakazie zapłaty oraz kosztów procesu z tytułu posiłkowej odpowiedzialności członka zarządu za zobowiązania spółki (...) sp. z o.o. w W., której członkiem zarządu był pozwany.

W sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwany wniosł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania kwestionując żądanie pozwu. Pozwany zarzucił, że

roszczenie powoda uległo przedawnieniu, ponadto wskazał, że nawet w przypadku zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości stopień zaspokojenia powoda nie byłby wyższy.

Wyrokiem z 04 października 2012r. Sąd Rejonowy (...) oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach postępowania.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd pierwszej instancji oparł na podstawie następująco ustalonego stanu faktycznego i jego ocenie prawnej:

Pozwany R. C. był członkiem zarządu spółki (...) sp. z o.o. od 2005r. Powyższa spółka od 2007r. nie prowadziła działalności gospodarczej, nie uiściła należności z tytułu dokonanego w dniach 26, 31 października i 14 maja 2005r. zakupu u powódki materiałów budowlanych na kwotę 58.120,80 zł. Wezwania do zapłaty pozostały bezskuteczne. Powódka wniosła do Sądu Rejonowego (...) pozew o zapłatę kwoty 58.120,80 zł. W dniu 15 listopada 2006r. sąd wydał nakaz zapłaty, którym nakazał spółce (...) sp. z o.o. zapłatę kwoty 58.120,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu w wysokości 4.412 zł. Spółka (...) sp. z o.o. wniosła w przypisanym terminie sprzeciw od nakazu zapłaty. Sprzeciw ten nie został rozpoznany, mimo to nakazowi zapłaty została nadana klauzulą wykonalności w dniu 24 sierpnia 2007r. po stwierdzeniu jego prawomocności.

Po nadaniu klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty, powódka złożyła do Komornika sądowego wniosek o wszczęcie egzekucji. W dniu 11 kwietnia 2008r. powódka otrzymała od komornika postanowienie o umorzeniu postępowania w sprawie KM (...) wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. W dniu 30 czerwca 2010r. powódka złożyła kolejny wniosek o wszczęcie egzekucji. Powódka wskazała, że dłużnicze przysługuje wierzytelność od spółki (...) SA zasądzona wyrokiem z dnia 08 lipca 2009r, utrzymana wyrokiem z dnia 16 czerwca 2010r. W toku egzekucji komornik wyegzekwował na rzecz powoda kwotę 8.019,34 zł. W dniu 14 października 2010r. Komornik po wysłuchaniu wierzyciela umorzył postępowanie egzekucyjne wobec jego bezskuteczności. We wniosku o wszczęcie egzekucji wierzyciel wskazał niezgodny z KRS adres dłużnika (ul. (...)), w rezultacie postanowienia w toku postępowania egzekucyjnego były doręczane na nieprawidłowy adres dłużnika.

Sąd Rejonowy przywołał treść art. 299 ksh, zgodnie z którym jeżeli egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Zaś członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

Sąd pierwszej instancji wskazał, jakie przesłanki subsydiarnej odpowiedzialności członka zarządu ma obowiązek wykazać wierzyciel tj. istnienie zobowiązania spółki, w czasie kiedy określona osoba była członkiem zarządu spółki oraz bezskuteczność egzekucji tegoż zobowiązania przeciwko spółce. Pozwanego członka zarządu zaś obciąża dowód wykazania okoliczności ekskulpujących, tj. wykazania że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkodę.

W dalszej części uzasadnienia Sąd Rejonowy przywołał uchwałę SN z dnia 15 czerwca 1999r. (sygn. akt III CZP 10/99) zgodnie z którą wierzyciel powołujący się na bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce z ograniczoną odpowiedzialnością nie może pozwać członka zarządu tej spółki na podstawie art. 298 § 1 kodeksu handlowego bez uprzedniego uzyskania tytułu egzekucyjnego przeciwko spółce.

Jak ocenił Sąd pierwszej instancji, w przedmiotowej sprawie powód nie wykazał istnienia zobowiązania spółki tytułem egzekucyjnym, mimo, że powód powoływał się na okoliczność prawomocności nakazu zapłaty z dnia 15 listopada 2006r. Jak podkreślił Sąd Rejonowy, nakaz ten nie jest jednak prawomocny, gdyż w przedmiotowej sprawie sprzeciw został skutecznie wniesiony co do całego nakazu zapłaty. Z mocy prawa, zatem zgodnie z art. 505 § 1 k.p.c. nakaz utracił moc w całości. W rezultacie, jak podniósł Sąd pierwszej instancji, brak jest orzeczenia, które podlegałoby

uprawomocnieniu się i okoliczności tej nie zmienia fakt wydania wierzycielowi tytułu wykonawczego i następnie wszczęcia egzekucji. Stwierdzenie prawomocności jest bowiem w tym wypadku bezskuteczne, albowiem brak jest orzeczenia, które podlegałoby uprawomocnieniu. Sąd Rejonowy przywołał stosowne orzecznictwo, wskazujące, że orzeczenie sądowe nie uzyskuje waloru prawomocności, jeśli stwierdzenie prawomocności nastąpiło w sposób wadliwy. Wadliwe stwierdzenie prawomocności nie ma bowiem charakteru konstytutywnego, mimo istnienia takiego stwierdzenia orzeczenie nie uzyskuje prawomocności. Wobec powyższego, w ocenie Sądu uznać należało, że powód nie wykazał istnienia zobowiązania spółki (...) sp. z o.o. prawomocnym orzeczeniem, czyli przesłanki koniecznej dla dochodzenia roszczenia z art. 299 ksh.

Niezależnie od powyższych rozważań, Sąd Rejonowy ocenił podnoszone przez pozwanego przesłanki ekskulpujące. I tak, ocenił, że pozwany nie wykazał, aby wierzyciel nie poniósł szkody na skutek zaniechania złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie. Do tego zaś zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości w latach 2007-2010r. uznał za spóźnione. Pozwany nie wykazał więc, aby w dacie powstania zobowiązania powódki tj. w 2005r. okresie spółka faktycznie była niewypłacalna. Poza tym, jak kontynuował Sąd Rejonowy, twierdzenia pozwanego są nieudowodnione jakimkolwiek środkiem jak np. bilans zysków i strat. Nieprawdziwe są też twierdzenia, że w 2010r. spółka nie miała żadnych wierzytelności, skoro powódka wyegzekwowała część należności. Reasumując, w ocenie Sądu Rejonowego, pozwany nie wykazał zatem, aby we właściwym czasie do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółka nie dysponowała żadnym majątkiem.

Także zgłoszony przez pozwanego zarzut przedawnienia, zdaniem Sadu pierwszej instancji, jest nietrafny. Wprawdzie bowiem postanowienie egzekucyjne zostało umorzone w dniu 11 kwietnia 2008r., to nie można pomijać, że doszło do przerwania biegu przedawnienia kolejnym wnioskiem o wszczęcie egzekucji. Nadto w dniu 30 czerwca 2010r. powódka złożyła u komornika sądowego kolejny wniosek o wszczęcie egzekucji. W dniu 14 października 2010r. Komornik po wysłuchaniu wierzyciela umorzył postępowanie egzekucyjne wobec jego bezskuteczności. Wobec skutecznego złożenia drugiego wniosku o wszczęcie egzekucji doszło do przerwania biegu przedawnienia, zatem po przerwaniu na nowo rozpoczął się bieg terminu przedawnienia roszczeń w październiku 2010r., co przesądza, że roszczenie nie uległo przedawnieniu, skoro pozew został wniesiony w czerwcu 2011r.

O kosztach procesu Sąd pierwszej instancji orzekł zgodnie z art. 98 kpc zasądzając od powódki w całości koszty procesu, na które złożyły koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych w wysokości 3.600 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa.

Apelację od powyższego wyroku złożyła powódka zaskarżając go w całości. Wyrokowi zarzuciła naruszenie prawa procesowego mające wpływ na wynik sprawy tj. art. 233 kpc poprzez wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków z niego niewypływających, a nadto sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania, w a konsekwencji błędne przyjęcie, że w sprawie VII GNc 4195/06 został skutecznie wniesiony sprzeciw od nakazu zapłaty, który był podstawą toczącego się postępowania egzekucyjnego.

Mając powyższe na uwadze wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości, zasądzenie od powoda kosztów postępowania za obie instancje.

Na rozprawie apelacyjnej strona powodowa podtrzymała swoją apelację, a pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie kluczowe było ustalenie, czy została spełniona podstawowa przesłanka odpowiedzialności członka zarządu – istnienie zobowiązania spółki, której członkiem zarządu był pozwany. W tym celu niezbędne było zbadanie akt sprawy Sądu Rejonowego (...)toczącej się pod sygnaturą VII GNc 4195/06 z powództwa (...)Sp z o.o. w K.przeciwko (...) Sp z o.o o zapłatę 58.120,80 zł. W tym celu Sąd odwoławczy odroczył publikację orzeczenia i zwrócił się o nadesłanie przedmiotowych akt.

Na podstawie dołączonych akt Sąd Okręgowy ustalił, podobnie jak Sąd pierwszej instancji, iż nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym został wydany 15 listopada 2006r. (k.19 dołączonych akt VII GNc 4195/06). Odpis dla pozwanej spółki został przesłany na poprzedni adres spółki (k.22) Kolejna przesyłka została przesłana na wskazany przez powoda adres, mimo iż dołączony odpis KRS wskazywał inny nr nieruchomości (k.29,35). Sprzeciw został nadany 15 czerwca 2007r. (koperta k.52), zaś odpis nakazu doręczony 01 czerwca 2007r. (pismo z poczty k.55). Zarządzeniem z 24 sierpnia 2007r. została stwierdzona prawomocność nakazu zapłaty z dniem 15 czerwca 2007r. (w więc w dniu, w którym upływał termin do złożenia sprzeciwu). Tytuł wykonawczy przesłano pełn. powoda 30 sierpnia 2007r. (k.19).

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sąd pierwszej instancji, iż wydany nakaz zapłaty nie był prawomocny, stąd nie mógł stanowić podstawy do wydania tytułu egzekucyjnego, a w konsekwencji do powstania subsydiarnej odpowiedzialności pozwanego w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy w całości podziela także wywód prawny Sądu Rejonowego, iż w przedmiotowej sprawie powód nie wykazał istnienia zobowiązania spółki tytułem egzekucyjnym, którym zgodnie z art. 777§ pkt 1 kpc jest orzeczenie sądu prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu. Jak podkreślił Sąd pierwszej instancji, wobec skutecznego wniesienia sprzeciwu, z mocy prawa, zgodnie z art. 505 § 1 kpc wydany nakaz utracił moc w całości. W rezultacie brak jest zatem orzeczenia, które podlegałoby uprawomocnieniu się. Okoliczności tej nie zmienia fakt wydania wierzycielowi tytułu wykonawczego i wszczęcia egzekucji. Stwierdzenie prawomocności jest bowiem w tym wypadku bezskuteczne, albowiem, jak już kilkakrotnie podkreślono, brak jest orzeczenia, które podlegałoby uprawomocnieniu.

Sąd Okręgowy w całości podziela zacytowany przez Sąd pierwszej instancji wyrok SN z dnia 5 lipca 2002r, III CKN 657/00, OSP 2004/2/18, że w judykaturze jednoznacznie przyjmuje się, że orzeczenie sądowe nie uzyskuje waloru prawomocności, jeśli stwierdzenie prawomocności nastąpiło w sposób wadliwy. Wadliwe stwierdzenie prawomocności nie ma bowiem charakteru konstytutywnego, mimo istnienia takiego stwierdzenia orzeczenie nie uzyskuje prawomocności. Wobec powyższego uznać należy, że powód nie wykazał istnienia zobowiązania spółki (...) sp. z o.o. prawomocnym orzeczeniem, czyli przesłanki koniecznej dla dochodzenia roszczenia z art. 299 k.s.h.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy, należy podkreślić, że stwierdzenie prawomocności nakazu zapłaty, nawet w błędnej dacie, i wydanie przez Sąd tytułu egzekucyjnego nie jest potwierdzeniem istnienia zobowiązania, gdyż tym może być tylko prawomocne rozstrzygnięcie (wyrok lub nakaz zapłaty, od którego nie wniesiono sprzeciwu).

Kwestia błędnego zarządzenia stwierdzającego prawomocność nakazu zapłaty i w konsekwencji nierozpoznanie złożonego sprzeciwu, i również brak postanowienia w przedmiocie jego odrzucenia nie mogą być podstawą do zasądzenia od obecnego pozwanego – członka zarządu pozwanej spółki (...) sp. z o.o. – żądanej w pozwie kwoty – równoważności kwoty stwierdzonej w nieprawomocnym nakazie zapłaty. Na marginesie można dodać, że powodowa spółka, wobec nierozpoznania złożonego w sprawie sprzeciwu od nakazu zapłaty, ma możliwość wystąpienia ze stosowną skargą na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Wobec uznania, że nie jest spełniona podstawowa przesłanka powstania odpowiedzialności członka zarządu, Sąd Okręgowy nie dokonywał analizy podnoszonych przez pozwanego okoliczności wyłączających jego winę poza stwierdzeniem, że błędny jest podnoszony zarzut przedawnienia roszczenia wobec faktu, iż w istocie termin do powstania odpowiedzialności członków zarządu (...)sp. z o.o. (wobec braku prawomocnego orzeczenia) nie rozpoczął swojego biegu, stąd nie mogło dojść do jego przedawnienia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację. O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 kpc, ustalając wysokość stawki na podstawie § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tj. Dz.U.2013.461).